

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟΛΟΓΙΑΣ

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Διαχείριση Ψηφιακής Πληροφορίας - Υπηρεσίες Πληροφόρησης»

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ Λογοκρισία στο διαδίκτυο

Όνοματεπώνυμο : Ευθυμιάδου Παρθένα

Αριθμός Μητρώου : alm.dimis2320

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια

Στάμου Σοφία

Εξεταστική Επιτροπή
Κανελλοπούλου - Μπόττη Μαρία
Καλόγερος Ελευθέριος

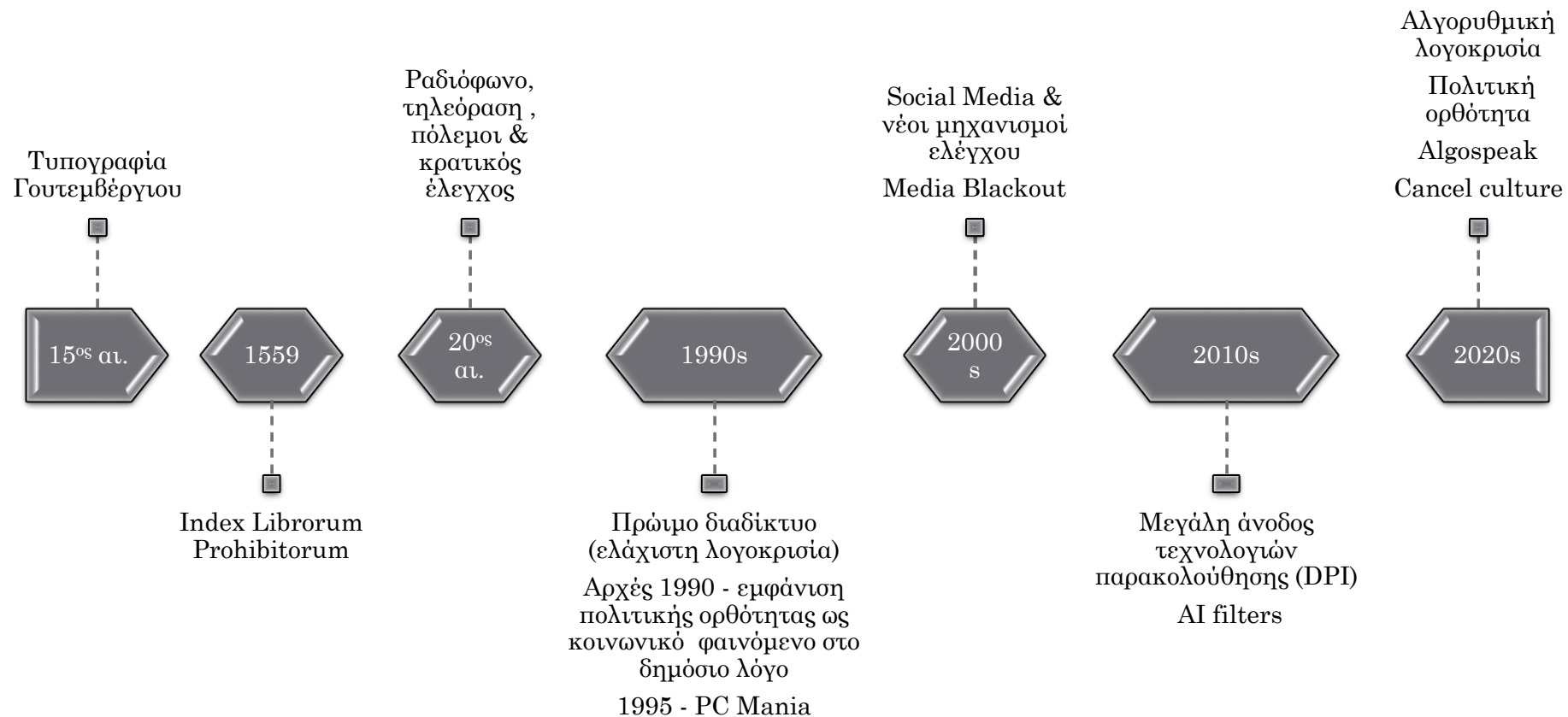
Κέρκυρα , Μάιος 2026

Θεματικοί άξονες

- Κατανόηση μορφών και των μηχανισμών διαδικτυακής λογοκρισίας
- Επιπτώσεις σε κοινωνία, δημοκρατία & πληροφορία
- Πολιτική ορθότητα & ψηφιακές κοινότητες
- Θησαυρός συμπεριληπτικού λεξιλογίου

Από την τυπογραφία στην αλγοριθμική λογοκρισία

Διαδίκτυο ως χώρος ελεύθερης δημοσίευσης

Χαρακτηριστικά ελεύθερης δημοσίευσης

- Καθολική πρόσβαση
- Χαμηλή θεσμική διαμεσολάβηση
- Παγκόσμια εμβέλεια επικοινωνίας
- Ενεργή συμμετοχή χρηστών : ταυτόχρονα παραγωγοί και αποδέκτες πληροφορίας.
- Μετάβαση σε πολυκεντρικό μοντέλο επικοινωνίας : διάδραση

Ρυθμιστικό πλαίσιο και περιορισμοί

- Χαρακτήρας έκφρασης : μη απόλυτος και εξαρτώμενος
- Απουσία προληπτικού ελέγχου και εκ των υστέρων περιορισμοί
- Αντιφατική φύση της διαδικτυακής ελευθερίας

Ρόλος και επιρροή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης

Οργάνωση, Φιλτράρισμα και Ιεράρχηση περιεχομένου

Αλγόριθμοι : επιμελητές του δημόσιου λόγου
Καθορίζουν ποιο περιεχόμενο θα γίνει ορατό,
σε ποιον και με ποια σειρά

Η ψηφιακή ταυτότητα των χρηστών
συνδέεται με την πραγματική τους υπόσταση

Όροι χρήσης & πολιτικές περιεχομένου

Ζητήματα διαφάνειας & λογοδοσίας

Μορφές λογοκρισίας

Κρατική

Τρεις γενιές ελέγχου πληροφοριών Κίνα :
«Μεγάλο Τείχος», Ρωσία , Βόρεια Κορέα ,
Σαουδική Αραβία Η.Π.Α
Άλλες χώρες υπό επιτήρηση: Αίγυπτος,
Τουρκία, Ταϊλάνδη, Τυνησία κ.ά.

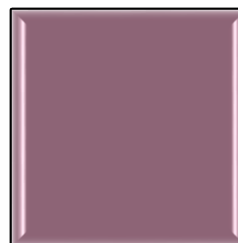
Ιδιωτική

Όρια αυτοέκθεσης
Προστασία ιδιωτικής ζωής,
χρήση/κατάχρησης της ελευθερίας
του λόγου
Επίπεδο εξοικείωσης

Αυτολογοκρισία

Φόβος κοινωνικών/θεσμικών
κυρώσεων και ψηφιακού
οστρακισμού

Λόγοι Λογοκρισίας

Μηχανισμοί και τεχνικές λογοκρισίας

Μηχανισμοί Λογοκρισίας

- Τεχνολογίες παρακολούθησης (DPI, spyware)
- Αφαίρεση αποτελεσμάτων αναζήτησης και περιεχομένου, μέσω δικαστικών ή διοικητικών εντολών
- Φίλτρα περιεχομένου (DNS, IP, URL)
- Αυτολογοκρισία
- Εργαλεία γονικού ελέγχου
- Απαγόρευση ιστοσελίδων (site blocking)

Τεχνικές λογοκρισίας

- DNS tampering
- IP blocking
- Traffic shaping
- Packet dropping
- Geolocation filtering
- Internet shutdowns

Επιπτώσεις της λογοκρισίας

Chilling effect («κλίμα ψυχρού εκφοβισμού») → αυτολογοκρισία

Υπονόμευση πολυφωνίας

Κοινωνική αποξένωση και στασιμότητα

Διάβρωση συλλογικής εμπιστοσύνης
(διαπροσωπική , προς τους θεσμούς και προς την ίδια την πληροφορία)

Επιβράδυνση καινοτομίας και επιχειρηματικότητας

Υπονόμευση καλλιέργειας πληροφοριακής παιδείας (information literacy) και της κριτικής σκέψης.

Περιορισμός ακαδημαϊκής και ερευνητικής ελευθερίας (ελλιπής πρόσβαση σε εναλλακτικές οπτικές γωνίες και σε πρωτογενείς πηγές πληροφοριών)

Πολιτική ορθότητα

- « Η ανάπτυξη ενός κώδικα έκφρασης, επικοινωνίας και συμπεριφοράς, ο οποίος θεωρείται ορθός από την κοινωνία ή από ένα ευρύ κοινωνικό σύνολο και από τον οποίο, σε περίπτωση απόκλισης, το άτομο υφίσταται δυσμενείς συνέπειες».
- Ο χαρακτηρισμός «πολιτική» αποδίδεται στην έννοια περισσότερο κατ' επίφασιν, καθώς το πεδίο εφαρμογής της εκτείνεται πέραν της στενής πολιτικής σφαίρας, καλύπτοντας τον δημόσιο λόγο, τις τέχνες, το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, την εκπαίδευση, την εργασία, τη διαφήμιση, τα ΜΜΕ, τις διεθνείς σχέσεις, καθώς και τον επιστημονικό και ακαδημαϊκό χώρο , γεγονός που επιτείνει την πίεση για συμμόρφωση σε ένα «επιτρεπτό» πλαίσιο λόγου.

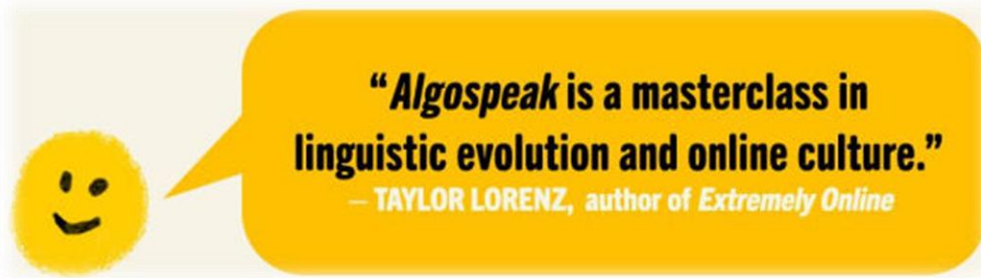
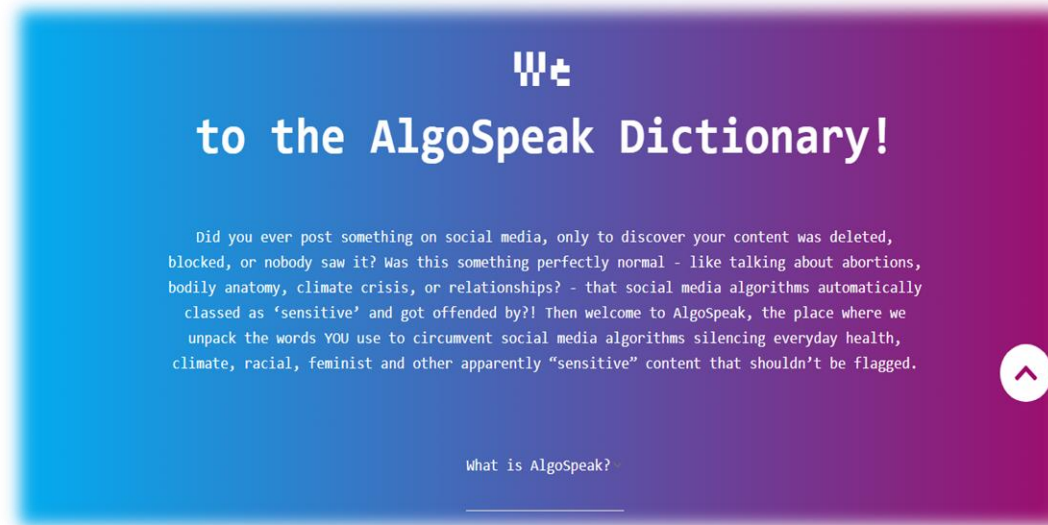
Στην ελληνική πραγματικότητα, η μετατόπιση αυτή εκδηλώνεται με τρεις κύριους τρόπους:

1. Συμπεριληπτική Γλώσσα: Η χρήση ουδέτερων όρων και η αποφυγή του «γενικού αρσενικού» σε επίσημα έγγραφα και επαγγελματικούς τίτλους αποσκοπεί στην ορατότητα όλων των φύλων (EIGE 2025).
2. Αποστιγματοποίηση: Η υιοθέτηση της «γλώσσας προτεραιότητας στον άνθρωπο» (π.χ. «άτομο με αναπηρία») αντικαθιστά παλαιότερες μονολεκτικές αναφορές που ταύτιζαν το άτομο με την πάθησή του (CHS Greece, 2025).
3. Εκπαιδευτική Προσαρμογή: Η πολιτική ορθότητα εντάσσεται πλέον στα προγράμματα σπουδών, επηρεάζοντας το λεξιλόγιο των εκπαιδευτικών και το περιεχόμενο των σχολικών εγχειριδίων [ZD24].

Το φαινόμενο Algospeak και οι «red- flag έννοιες» στα Κοινωνικά Δίκτυα

Γλωσσική τάση με διεθνείς προεκτάσεις

Πρακτική αντίστασης και επιβίωσης στον κόσμο των αλγοριθμικών φίλτρων.

Δεν αναστέλλεται από τη λογοκρισία ή τους περιορισμούς,
ενεργοποιείται από αυτούς.

Όσο υπάρχουν λέξεις ή έννοιες που θεωρούνται προβληματικές, οι ομιλητές θα αναπτύσσουν εναλλακτικές μορφές έκφρασης για να διατηρήσουν το επικοινωνιακό τους φορτίο [Ale25].

Θησαυρός Συμπεριληπτικού Λεξιλογίου

Η διαδικασία συγκρότησης του θησαυρού βασίστηκε σε έναν μεθοδολογικό σχεδιασμό τριών σταδίων

Στάδιο 1ο

Στρατηγικός Σχεδιασμός & Πλαίσιο

- ❑ **Πεδίο Εφαρμογής :** Θεματικοί άξονες (Φυλετική και Εθνοτική Ταυτότητα , Φύλο και Σεξουαλική Κατεύθυνση , Προσέγγιση "Person-First , Κοινωνικοοικονομικό Στάτους και Ηλικία , Γλώσσα)
- ❑ **Στόχος :** Μετάβαση από μια ιδιότητα (π.χ. την ασθένειά)→ **Person-first language.**
- ❑ **Μεθοδολογικός Άξονας :**
 - ✓ **Επαγωγική προσέγγιση**
 - ✓ Θεωρία και κανόνες συμπεριληπτικότητας δεν επιβάλλονται εκ των προτέρων → προκύπτουν μέσα από την ανάλυση των γλωσσικών δεδομένων.

Στάδιο 2ο

Εντοπισμός και Συλλογή Εννοιών

- ❑ **Ανάλυση Συχνότητας**
Σύγχρονη «φόρτιση» , η συχνότητα εμφάνισής τους ως εργαλεία ψηφιακού εκφοβισμού ή κοινωνικού στιγματισμού.
- ❑ **Community Feedback :**
 - ✓ **Δειγματοληψία**
 - ✓ **Social Media Listening :** Σχόλια και δημόσιες συζητήσεις σε πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, X/Twitter, Instagram, TikTok).
- ❑ **Μελέτη Λεξικών και Οδηγών Συμπεριληπτικής γραφής**
- ❑ **Σημασιολογική Αποδόμηση**

Στάδιο 3ο

Σύστημα Αντιστοιχίας

Δημιουργία μιας "γέφυρας

(▶ → **Συμπερίληψη**)

Η διαδικασία βασίστηκε

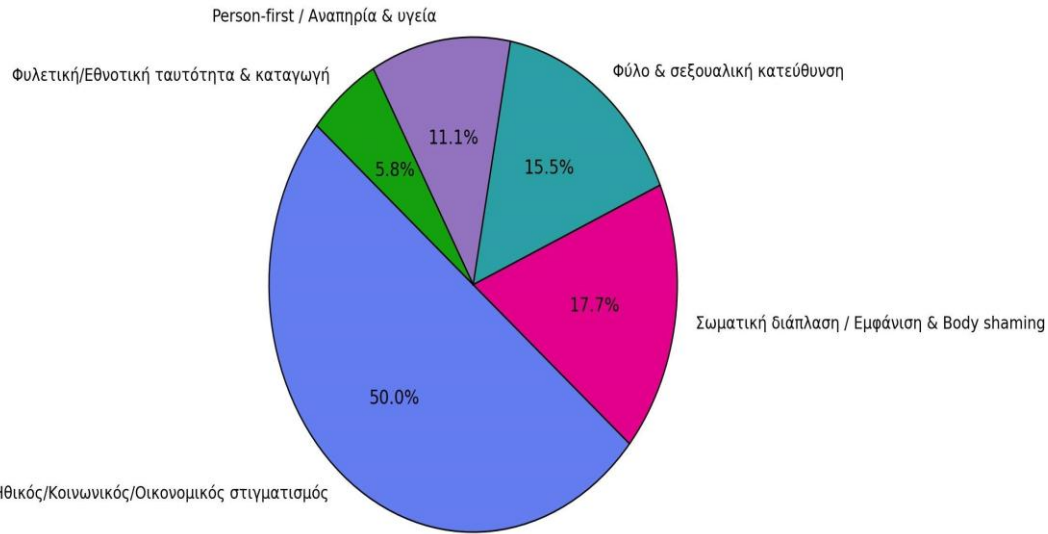
σε τρεις άξονες :

- ✓ **Ακρίβεια έναντι Γενίκευσης**
- ✓ **Ουδετερότητα**
- ✓ **Αυτοπροσδιορισμός**

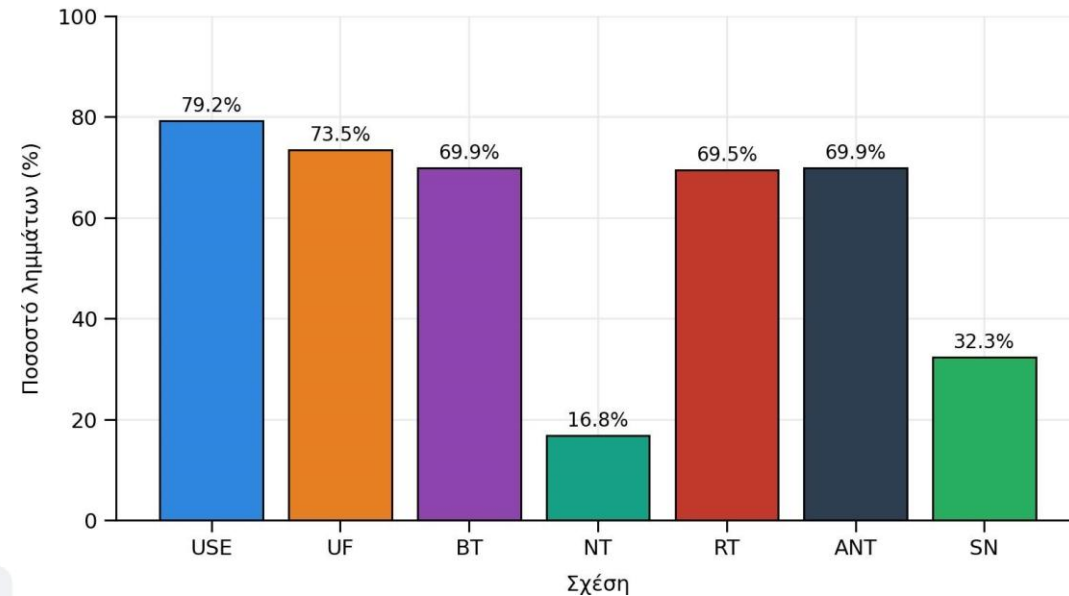
Θησαυρός Συμπεριληπτικού Λεξιλογίου

Κατανομή λημμάτων ανά κατηγορία (226)

Ο θησαυρός είναι έντονα σχεσιακός. Σχεδόν σε όλα τα λήμματα εμφανίζονται USE/UF/BT/RT, άρα η δομή πράγματι δίνει «γέφυρες» από τον μη προτιμώμενο στον συμπεριληπτικό όρο και εντάσσει κάθε λήμμα σε ευρύτερο εννοιολογικό χάρτη.

Παρουσία σχέσεων ανά τύπο (% επί 226 λημμάτων)

Examples of terms and their relationships:

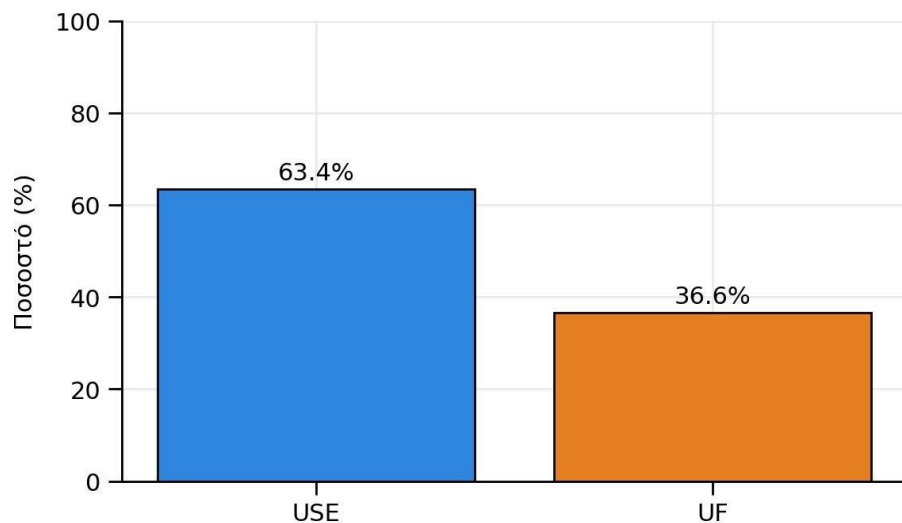
- αρχιστοκος παταβουρα: Σουργελο (27m Like Reply 11)
- Παιδια Ομοφυλοφιλικα: Βλήμα (1d Like Reply 2)
- Αρσενος Ομοφυλοφιλικος: Το νούμερο (1d Like Reply 4)
- αρχιστοκος παταβουρα: Παράσιτο... (10h Like Reply)
- Παιδια Αρσενουφιλικα: Όπου γάμος και χαρά ο μαιντανός πρώτος (1d Like Reply)
- Παιδια Ομοφυλοφιλικα: Ένα μηδενικό είσαι (2d Like Reply 1)
- Παιδια Ομοφυλοφιλικα: Ξεμεινате από θέματα και βάζετε την παταβούρα... (3d Like Reply 83)
- Αρσενος Ομοφυλοφιλικος: Ο αρχιστοκος πήγε εκεί και καλά δεν θέλει (View 1 reply...)
- Παιδια Αρσενουφιλικα: Είπε ο μπουλης στο στόκο. (2h Like Reply 83)
- αρχιστοκος παταβουρα: Παρτάλι.. (27h Like Reply)

Το γεγονός ότι μεγάλο ποσοστό των λημμάτων συνδυάζει USE, UF και σχέσεις BT/RT (84,7%) δείχνει ότι η πολιτικά ορθή γλώσσα προσεγγίζεται ως εννοιολογική απόφαση και όχι ως μηχανική αντικατάσταση

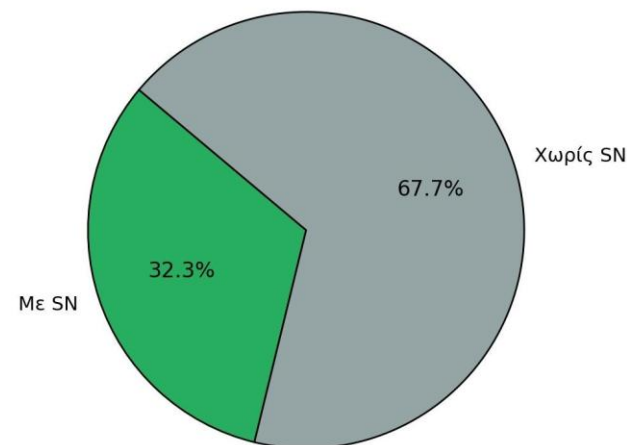
Θησαυρός Συμπεριληπτικού Λεξιλογίου

Η αναλογία $USE/UF > 1$ επιβεβαιώνει τον πρακτικό χαρακτήρα του θησαυρού: ο συντάκτης έχει περισσότερες από μία ασφαλείς διατυπώσεις για κάθε προβληματικό τύπο, μειώνοντας τον κίνδυνο αντικειμενοποίησης/στιγματισμού.

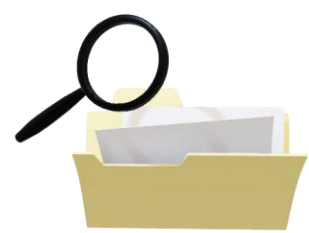
USE vs UF - Ποσοστά επί του συνόλου όρων (226)

Scope Notes (SN): Παρουσία vs Απουσία (226)

Τα Scope Notes (SN) λειτουργούν ως «τεκμηρίωση» (73/226 (32,3%) με SN vs 153/226 (67,7%) χωρίς · τα SN εστιάζουν κυρίως σε ιστορικά/κοινωνιογλωσσολογικά ευαίσθητες έννοιες./παρωχημένη ιατρική ορολογία, όρους έμφυλης βίας). Αυτό είναι συνεπές με τη μεθοδολογία του έργου (επαγωγική, τεκμηριωμένη, context-aware).

Λήμμα 11ο : Μόγγολο / Μογγολάκι (βλ. Ενότητα 3η)

USE : Άτομο με σύνδρομο Down , Άτομο με Τρισωμία 21

UF : Μόγγολο, μογγολάκι, καθυστερημένο

BT : Person-First Language

RT : Γενετική διαταραχή, συμπερίληψη, νευροδιαφορετικότητα

ANT : Άτομο τυπικής ανάπτυξης

SN : Αποτελεί κλασικό παράδειγμα ιατρικού όρου που μετατράπηκε σε ύβρη, προκαλώντας διπλή διάκριση : **ρατσιστική** (προς τους λαούς της Μογγολίας) και **ηλικιακή/αναπηρική** (προς τα άτομα με σύνδρομο Down). Ο όρος «μογγολισμός» χρησιμοποιήθηκε τον 19ο αιώνα από τον John Langdon Down, επειδή πίστευε λανθασμένα ότι τα άτομα με το σύνδρομο είχαν κοινά χαρακτηριστικά με τη μογγολική φυλή. Το 1965, μετά από αίτημα της ίδιας της Μογγολίας, ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) απέσυρε επίσημα τον όρο. Το λήμμα είναι ίσως το πιο σημαντικό στην κατηγορία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς δείχνει πώς μια λέξη μπορεί να κουβαλάει προκαταλήψεις αιώνων.

Λήμμα 40ο : Τσόλι

USE : Άτομο που υφίσταται έμφυλο στιγματισμό , Άτομο που δέχεται επίθεση με βάση την κοινωνική του τάξη ή εμφάνιση, Άτομο με έκφραση σεξουαλικότητας εκτός παραδοσιακών πλαισίων

UF : Τσόλι , Τσούλα , -άκι , -άρα

BT : Υβριστική ορολογία , Έμφυλη βία.

RT : Μισογονισμός , Αντικειμενοποίηση, **Slut-shaming**.

ANT : Άτομο με αξιοπρέπεια, Σεβαστό πρόσωπο , Άτομο εκτός πλαισίου αντικειμενοποίησης.

SN (Scope Note) : Εκτενές σημείωμα (ετυμολογία, ταξική & πατριαρχική ιεραρχία) Η προέλευση του όρου εντοπίζεται στη λέξη «τσόλι» (από το τουρκικό *çul*), που περιγράφει το ευτελές, φθαρμένο ύφασμα ή το κουρέλι. Η χρήση υποκοριστικών (π.χ. *τσουλάκι*) δεν μειώνει την ένταση, αλλά προσθέτει μια διάσταση **υποτιμητικής οικειότητας**, ενισχύοντας τον μισογονισμό και το Slut-shaming

Λήμμα 61ο : Κωφός / Κουφός

USE : Κωφό άτομο, Άτομο με κώφωση/βαρυκοιΐα , Άτομο με απώλεια ακοής

UF : Κωφός/ Κουφός (μειωτικά), Βαρύκοος , Άτομα με προβλήματα ακοής

BT : Person-First Language

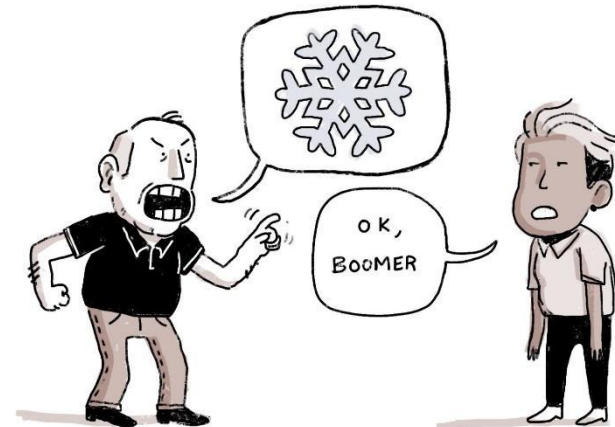
RT : Ελληνική Νοηματική Γλώσσα (ΕΝΓ), Προσβασιμότητα, Διερμηνεία, Κοινότητα Κωφών.

ANT : Ακούων

SN (Scope Note) : Η Αμερικανική Ψυχολογική Εταιρεία (2023) δεν συνιστά τη χρήση της λέξης «μειωμένη» όταν μιλάμε για κώφωση, επειδή τα περισσότερα άτομα προτιμούν να ονομάζονται «Κωφά» ή «Κωφάλαλα» (με κεφαλαία) παρά «με προβλήματα ακοής». Επίσης, παρατηρείται συχνά ότι η λέξη Κωφός γράφεται με κεφαλαίο Κ - για άτομα που ήταν κωφοί όλη τους τη ζωή και η νοηματική είναι η πρώτη τους γλώσσα. Είναι απαραίτητο να έχετε υπόψιν σας διάφορους βαθμούς ακοής.

Θησαυρός Συμπεριληπτικού Λεξιλογίου

- Όροι με διττή σημασία (μόλις 1 λήμμα σε ≥ 2 ενότητες) : με εννοιολογική αποσαφήνιση: αποφεύγεται η «διαρροή» νοημάτων μεταξύ ενοτήτων και ο συντάκτης καθοδηγείται με σαφήνεια στα πλαίσια χρήσης , όταν αναζητά μια εναλλακτική απόδοση για ένα λήμμα.
- Οι **ξενόγλωσσοι USE** (n=14) τεκμηριώνουν την ανάγκη διατήρησης διεθνώς καθιερωμένων εννοιών. Τα λήμματα με καθιερωμένο ξένο όρο (ξενόγλωσσο USE): είναι 14 (π.χ. Queer, Bisexual, Non-binary, Boomer, Snowflake, Gold Digger, Catcalling, Welfare Shaming κ.ά.).. Η διατήρηση του ξένου όρου ελαττώνει τις ασάφειες και επιτρέπει διακειμενική συνέπεια με τη διεθνή βιβλιογραφία. Στο δικό μας σύνολο, 14 λήμματα έχουν ξενόγλωσσο USE, κάτι που υποδηλώνει τεκμηριωμένη ανάγκη διατήρησης του διεθνούς όρου.

Σύγχρονες τάσεις και προκλήσεις

- Σύγχρονες τάσεις :
- Αύξηση διακοπών πρόσβασης στο διαδίκτυο (shutdowns)
- Περιορισμοί λόγω διαμαρτυριών, πολιτικής αστάθειας ή ελέγχου πληροφορίας
- Μετάβαση από «ανοιχτό» σε πιο ελεγχόμενο ψηφιακό περιβάλλον
- Καθοριστικός ρόλος κρατών & ψηφιακών πλατφορμών

- Σύγχρονες προκλήσεις :
- Παραπληροφόρηση και Fake News
- Γελοιογραφία (Σάτιρα , Τέχνη)
- Τεχνολογίες bypass (VPN , Tor)

Η μεγαλύτερη πρόκληση σήμερα είναι η εύρεση της ισορροπίας που θα επιτρέψει τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ενώ ταυτόχρονα θα διαφυλάσσει την ελεύθερη & αυθεντική έκφραση.

Αποτελέσματα και Συνεισφορά της Εργασίας

Θεωρητική Προσέγγιση

- Η ανέλιξη του διαδικτύου «μετέφερε» την λογοκρισία στις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, τα πρωτόκολλα, τους αλγόριθμοι και τις υποδομές τους.
- **Από το Κράτος στους Αλγορίθμους:** Η λογοκρισία μετατοπίζεται από την κρατική παρέμβαση στην αδιαφανή αλγοριθμική εποπτεία των ιδιωτικών πλατφορμών.
- Εξετάζονται στρατηγικές παράκαμψης όπως το **Algospeak** και κοινωνικά φαινόμενα όπως η **cancel culture** και η προληπτική αυτολογοκρισία λόγω «πολιτικής ορθότητας».
- Επισημαίνεται η ανάγκη για μια ισορροπία , που θα προστατεύει τις ευάλωτες ομάδες χωρίς να περιορίζει τον πλουραλισμό.

Η Προσέγγιση του Θησαυρού

- Εστίαση στη γλώσσα ως εργαλείο κοινωνικής διαμόρφωσης και συμπερίληψης.
- **Ο Θησαυρός ως Εργαλείο:** Καταγραφή **226 όρων** που αναδεικνύουν πώς η γλώσσα αντανάκλα κοινωνικές ιεραρχίες και στερεότυπα.
- **Θεματικοί Άξονες:** Η ανάλυση καλύπτει τον ρατσιστικό λόγο, την έμφυλη βία, το body shaming και την αναπηρία, προκρίνοντας τη χρήση **person-first language**.
- **Γλωσσική Μετάβαση:** Αναδεικνύεται η μετατροπή ουδέτερων όρων σε υβριστικούς (π.χ. «Βλάχος») και η κυριαρχία της διεθνούς ορολογίας στην ελληνική ψηφιακή επικοινωνία.

Μελλοντικές Κατευθύνσεις του Θησαυρού

Παρουσιάζεται η πρακτική αξία και η αρχιτεκτονική του εργαλείου.

- **Δυναμική Δομή (Post-coordinated)**

Ο θησαυρός λειτουργεί ως «ζωντανός οργανισμός»

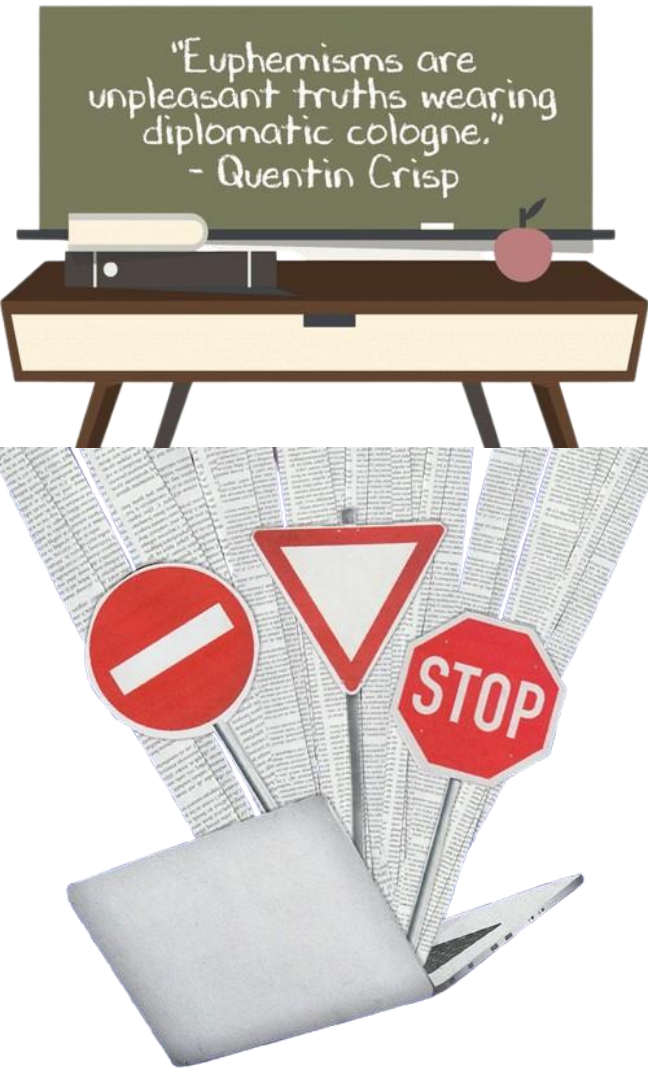
Προσαρμόζεται στο εκάστοτε επικοινωνιακό πλαίσιο (context) αντί να επιβάλλει στείρες απαγορεύσεις.

- **Ξενόγλωσσοι Όροι & USE:** Εισαγωγή αγγλόφωνων όρων με ελεγχόμενες επεξηγήσεις (glosses) για την αποφυγή νοηματικών παρεκκλίσεων κατά τη μετάφραση.
- **Ενίσχυση Διαθεματικότητας (RT):** Σύνδεση λημμάτων μέσω Σχετικών Όρων (Related Terms) για ανάδειξη πολλαπλών διαστάσεων (π.χ. αναπηρία - στιγματισμός) χωρίς διπλοεγγραφές.

Αντιμετώπιση του «Euphemism Treadmill»

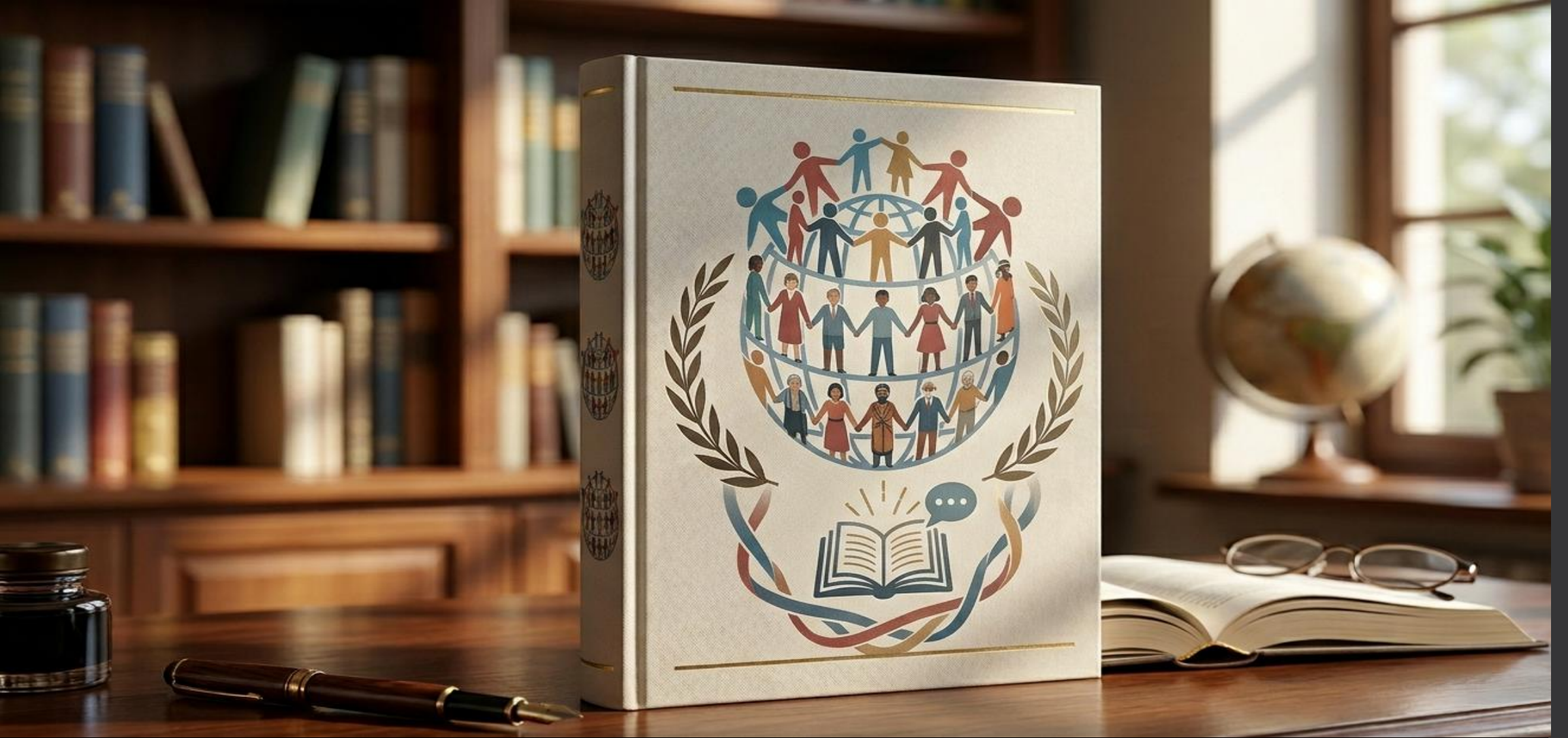
Πρόβλεψη για συνεχή επικαιροποίηση, αναγνωρίζοντας ότι οι όροι που αποδεχόμαστε σήμερα μπορεί να καταστούν στερεότυπα στο μέλλον.

Η μεθοδολογία ολοκληρώνεται με τη φάση **Beta Testing** από επαγγελματίες του λόγου και τη **δημιουργία καναλιού ανατροφοδότησης (feedback loop)** για τη διαρκή βελτιστοποίηση του εργαλείου, που θα επιτρέπει στους χρήστες να προτείνουν νέες αντιστοιχίσεις ή να επισημαίνουν τυχόν αστοχίες.

Βιβλιογραφία

- Aleksic, A. (2025) *Algospeak: how social media is transforming the future of language*. New York: Knopf.
- Gillespie, T. (2018) *Custodians of the Internet: Platforms, Content Moderation, and the Hidden Decisions that Shape Social Media*. New Haven: Yale University Press.
- Mascheroni, G., Ponte, C. και Jorge, A. (2018) *Digital Parenting: The Challenges for Families in the Digital Age*. Göteborg: Nordicom, σσ. 19-30.
- Subramanian, Ramesh. *The Growth of Global Internet Censorship and Circumvention: A Survey (October 31, 2011)*. *Communications of the International Information Management Association (CIIMA)*, Volume 11, Issue 2, 2011, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2032098> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2032098>
- Zittrain, Jonathan and Faris, Robert and Noman, Helmi and Clark, Justin and Tilton, Casey and Morrison-Westphal, Ryan. *The Shifting Landscape of Global Internet Censorship (June 1, 2017)*. Berkman Klein Center Research Publication No. 2017-4, Harvard Public Law Working Paper No. 17-38, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2993485> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2993485>
- Zuboff, S. (2019) *The Age of Surveillance Capitalism: The Fight for a Human Future at the New Frontier of Power*. New York: PublicAffairs.
- Βλαχόπουλος, Σ. (2024) *Πολιτική ορθότητα: Η σύγχρονη λογοκρισία? – Από τη νομική στην πολιτική ορθότητα και στα όρια της πνευματικής έκφρασης*. Αθήνα: Ευρασία
- Βογιατζής, Π. (2016) 'Η ελευθερία της έκφρασης στο Διαδίκτυο: Ένας «θαυμαστός, καινούριος κόσμος» στη νομολογία του ΕΔΔΑ', *ΔΙΜΕΕ*, 3, σ. 371.
- Δεληγιάννης, Κ. (2024). *Η πολιτική ορθότητα & η εύρεση των κατάλληλων ορίων*. Αυτολεξεί. Διαθέσιμο σε: <https://www.aftoleksi.gr/2024/10/21/politiki-orthotita-amp-eyresi-ton-katallilon-orion/>

Σας ευχαριστώ για τον χρόνο και την προσοχή σας
Ερωτήσεις - Απορίες